

Lendvai-Décsy Kornélia Márta

XVI. Apáczai-napok nemzetközi tudományos konferencia

Szolidaritás és párbeszéd a nemzetek között

A Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Karán 2012. október 26-án már tizenhatodik alkalommal rendezték meg az Apáczai-napok nemzetközi tudományos konferenciát. Évekig három-, majd kétnapos volt a program, az utóbbi két évben azonban egynaposra rövidült. A konferencia szervezője Lőrincz Ildikó tudományos dékánhelyettes volt. A tanácskozáson a hazai állami és egyházi felsőoktatási intézményeken kívül bemutatkozott Nyitra, Eperjes, Graz, Szabadka, Újvidék és Ukrajna egy-egy egyeteme, főiskolája is.

1. kép

Dr. Faragó Sándor, a Nyugat-magyarországi Egyetem rektorának köszöntő beszéde

Faragó Sándor rektor köszöntője után Hoffmann Rózsa oktatásért felelős államtitkár tartott plenáris előadást A megújuló oktatási rendszer válaszai korunk kihívásaira címmel. Az előadást Kovács Kálmán festőművész-grafikus kiállításának megnyitója követte, majd elkezdődtek a szekcióülések.

2. kép

Dr. Hoffmann Rózsa oktatásért felelős államtitkár asszony A megújuló oktatási rendszer válaszai korunk kihívásaira című plenáris előadása

A konferencia tizenhárom szekcióban hirdette meg programját. Összesen 140 előadás hangzott el magyar, angol, illetve német nyelven. Az anyanyelvvvel kapcsolatos előadásokat két szekcióba osztották. Ahogy a szekciókat felsoroló táblázatban is látható, a *Nyelvtudományok I.* elnevezésű szekcióban a nyelvek, a kultúrák

és a nemzedékek párbeszéde került előtérbe, a *Nyelvtudományok II. – Irodalomtudományok* pedig inkább az irodalomtudománnyal kapcsolatos témákkal és a XXI. század irodalmának nyelvhasználatával foglalkozott.

1. táblázat

A XVI. Apáczai-napok nemzetközi tudományos konferencia szekciói

A XVI. Apáczai-napok nemzetközi tudományos konferencia szekciói
1. Társadalomtudományok Nemzedékek közötti szolidaritás szerepe a jóléti szolgáltatásokban
2. Gazdálkodástudományok, turizmus Nemzedékek és a turizmus
3. Sporttudományok A fizikai aktivitás és a minőségi öregedés Aktív életvitel időskorban
4. Humán erőforrás-fejlesztés és tanácsadás A generációk, a HR és a tanácsadás
5. Matematikai tudományok Matematikai gondolkodás megújulása
6. Természettudományok Generációk egy célért a botanikában
7. Nyelvtudományok I. Nyelvek, kultúrák és nemzedékek párbeszéde – egész életen át
8. Nyelvtudományok II. – Irodalomtudományok Nyelvhasználat és irodalom a XXI. század elején
9. Neveléstudományok, gyógypedagógia Az élethosszig tartó gyógypedagógiai ellátás lehetőségei és korlátai egy idősödő társadalomban
10. Neveléstudományok Tradícionális – modernitás – pedagógiai valóság
11. Művészetek Az idő tényezője a művész életében és pályáján
12. Bölcsészettudományok, andragógia I. Az időskor "aranykor"?
13. Bölcsészettudományok, andragógia II. Interdiszciplináris szekció

A *Nyelvtudományok I.* szekcióban két előadás tartozott szorosan az anyanyelvi nevelés témaköréhez. Hoboth Katalin, a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem oktatója *Kontrasztív szemlélet az anyanyelvi nevelésben és a helyesírás tanításában* címmel a dialektológia és az anyanyelv kapcsolatáról, egymáshoz való viszonyáról szólt. Hangsúlyozta, hogy a nyelvjárási háttér a diákok helyesírására is hatással van. „A köznyelv oktatása nem történhet az anyanyelvváltozat stigmatizálása révén” (1).

3. kép

Néhányan az Apáczai Kar hallgatói közül

Dr. Koós Ildikó (Nyugat-magyarországi Egyetem Művészeti Nevelési és Sporttudományi Kar) *A dajkanyelv önzetlenségének kérdése az anya-csecsemő párbeszéd kapcsán* című előadásában a nyelvelsajátítás korai szakaszának folyamataira fókuszált. Tudománytörténeti áttekintésében eljutott a preverbális kommunikációs interakciós modellig, valamint a beszédaktus-alapú elméletekig. A XXI. századi gyermeknyelvoktatás hangsúlyozza a szociális környezet (felnőtt nemzedék) és a kulturális közeg pozitív hatásait a nyelvelsajátítás folyamatára. „Az anyai nyelvhasználatban kulcsszerepe van az adott kulturális közösség iránti önzetlen nyelvi elkötelezettségnek is” (1).

2. táblázat
A Nyelvtudományok I. szekció programja

7. Nyelvtudományok I. Nyelvek, kultúrák és nemzedékek párbeszéde – egész életen át	
A szekció témái	Alkalmazott nyelvészet, nyelvtanulás, nyelvhasználat Nyelvhasználat inter- és multikulturális kontextusban Nyelvészet: anyanyelvi nevelés, kontrasztív nyelvészet, szaknyelv
Szekcióvezetők	Görcsné dr. Muzsai Viktória egyetemi docens, NYME AK Sipos Judit, NYME AK Szilágyi Magdolna, NYME AK
Előadás	<p>Görcsné dr. Muzsai Viktória, NYME AK <i>Nyelvtanulás és nyelvhasználat: egy bilaterális projekt modellértékű fejlesztése</i></p> <p>Dr. Mátyás Judit, PTE KTK <i>Az idegen nyelvi képzés kihívásai, tanulás-módszertani problémái</i></p> <p>Rusznák Karolina – Végvári Valentyina, PTE BTK <i>Nyelvtanárok szemléletbeli paradigmaváltása</i></p> <p>Makkos Anikó, MNYE AK <i>Egyetemisták írásbeli szövegalkotási teljesítménye a NAT és a vizsgák tükrében</i></p> <p>Sohár Anikó, NYME AK <i>Műfordítás. Az angol nyelvek és kultúrák az internet előtti és az interneten felnőtt nemzedékek tolmácsolása</i></p> <p>Charomar João António, NYME AK <i>Céltudatos, gazdaságos és felelősségteljes nyelvtanulás és nyelvhasználat – egy közgazdász-nyelvtanár szemével</i></p> <p>Sipos Judit, NYME AK <i>A multikulturális jelenségek narratívái</i></p> <p>Dr. Heike Sievert, NYME AK <i>Lektorként Európában</i></p> <p>Hoboth Katalin, Konstantin Filozófus Egyetem <i>Kontrasztív szemlélet az anyanyelvi nevelésben és a helyesírás tanításában</i></p> <p>Nagy Angelika, SZTE JGYPK <i>A globalizáció hatása a magyar és az orosz reklámokra</i></p> <p>Dr. Vízkeleti László, Konstantin Filozófus Egyetem <i>Frazémák magyar–szlovák kontrasztív vizsgálata a kultúrák találkozásakor</i></p> <p>Dr. Koós Ildikó, NYME MNSK <i>A dajkanyelv önzetlenségének kérdése az anya-csecsemő párbeszéd kapcsán</i></p>

A *Nyelvtudományok II. – Irodalomtudományok* című szekcióban nyolc előadás hangzott el a XXI. század eleji nyelvhasználat és irodalom témakörében. Víg-Szabó Melinda (Pannon Egyetem Modern Filológiai és

Társadalomtudományi Kar) a *Finnugor népek hírközlési és online kommunikációs csatornákon* című előadásában az önálló államisággal rendelkező, de kisebbségben élő finnugor népek nyelvük védelmében indított kezdeményezéseiről számolt be. Részletesen kitért az Észtországon beinduló nyelvfejlesztő és kultúraápoló törekvésekre is.

4. kép

Dr. Vigh-Szabó Melinda, Pannon Egyetem, MFTK Finnugor népek hírközlési és online kommunikációs csatornákon című előadása

Parapatics Andrea (Pannon Egyetem Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar) *A szleng helye a falusi családokban* címet adta előadásának. „Az előadás az MTA–ELTE Új magyar nyelvjárási atlasz projekt határon innen és túli kutatópontjain végzett nyelvhasználati és nyelviattitűd-vizsgálat ismertetésével támasztja alá és szemlélteti a szleng széleskörűvé válását társadalmi, területi és életkori tekintetben is” (1).

Lendvai-Décsy Kornélia (Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar) *A magyar helyesírás a jogi iratokban* címmel szólt felsőoktatásunk egyik fontos feladatáról, a kötelező helyesírási stúdium bevezetésének a szükségességéről. A magyar helyesírási alapelvek ismertetése után az egybe-, a külön- és a kötőjeles írás fontosabb szabályait mutatta be példák segítségével. Ezek után néhány gyakran előforduló helyesírási hibára világított rá: *Dr.* vagy *dr.*? Az indokolatlanul használt nagy kezdőbetűkre, a dátumokban helytelenül alkalmazott pontokra, illetve a felesleges kötőjelekre hívta fel a figyelmet. Példákkal szemléltette, hogyan igényli a mozgószabály alkalmazása a nyelvhasználó kreativitását.

Az irodalmi előadásokban is nagy szerepet kapott a nyelvhasználat. Petres Csizmadia Gabriella (Konstantin Filozófus Egyetem, Nyitra) *A név identitásalakító szerepe az autobiografikus szövegtípusokban* című előadása a névtan, az önéletrajz, az énszöveg és az identitás területét célozta meg. Egyéni megközelítésben vizsgálta a kutató a személynév szerepét a személyiség életében. „A névvel ellátás a társadalom általi elismerést foglalja magába, a személynévtől való megfosztás pedig az egyén társadalmi minőségének elvesztését vagy átalakulását jelenti” (1).

5. kép

A Nyelvtudományok II. – Irodalomtudományok című szekció hallgatósága

Hajdu Diána (Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar) *Beszédmodok a Cseresznyés kertben* címmel egy folyamatban lévő munka pillanatnyi fázisát ismertette. A tanulmány Csehov *Cseresznyés kert* című drámájának egy átiratát, pontosabban egy dramaturg által 2010-ben átírt szöveggönyvét vizsgálta. A készülő szakdolgozat „a szituáció azonosításával a probléma meghatározására és a beszédmodok különbségének lehetőségeire igyekszik rávilágítani” (1).

Nagy Gábor (Konstantin Filozófus Egyetem, Nyitra) *Beszédmod- és regiszterváltás Péterfy Gergely Halál Budán című regényében* című előadásában doktori disszertációjának egyik részletével és munkamenetével ismertette meg a hallgatóságot. A kutató a mű narratológiai kérdéseivel és regiszterváltásaival foglalkozik. Az áltörténelmi regény három részének más-más a narrátora, ezért állandó perspektíva- és beszédmodváltás történik. „A regény bővelkedik szereplőkben, kik a kor egész társadalmáról adnak keresztmetszetet, így a karakterek nyelvhasználata kiváló kutatási alapot kínál az egyes nyelvi regiszterek realizációjának és szembenállásának vizsgálatára” (1).

3. táblázat
A Nyelvtudományok II. szekció programja

8. Nyelvtudományok II. – Irodalomtudományok Nyelvhasználat és irodalom a XXI. század elején	
A szekció témái	Nemzedékek nyelvváltása Nyelvhasználat és irodalom a XXI. század elején
Szekcióvezető	Dr. Lendvai-Décsy Kornélia egyetemi docens, NYME AK
Előadások	<p>Dr. Vígh-Szabó Melinda, Pannon Egyetem, MFTK <i>Finnugor népek hírközlési és online kommunikációs csatornákon</i></p> <p>Parapatics Andrea, Pannon Egyetem, MFTK <i>A szleng helye a falusi családokban</i></p> <p>Dr. Lendvai-Décsy Kornélia, NYME AK <i>A magyar helyesírás a jogi okiratokban</i></p> <p>Petres Csizmadia Gabriella, Konstantin Filozófus Egyetem Nyitra <i>A név identitásalakító szerepe az autobiografikus szövegtípusokban</i></p> <p>Dobsony Erzsébet, Eperjesi Egyetem <i>A kép szerepe az emlékezés folyamataiban – Umberto Eco Loana királynő titokzatos tüze</i></p> <p>Dr. Hodossi Sándor, DRHE <i>A digitális generáció irodalmi alkotások segítségével való megszólításának lehetőségei a középiskolában</i></p> <p>Hajdu Diána, NYME AK <i>Beszédmodok a Cseresznyés kertben</i></p> <p>Nagy Gábor, Konstantin Filozófus Egyetem Nyitra <i>Beszédmod- és regiszterváltás Péterfy Gergely Halál Budán című regényében</i></p>

A konferencia sikeres volt. Az egyes szekciókban felmerült kérdések, viták hasznosaknak bizonyultak a hallgatók és az előadók számára egyaránt. A kutatások továbbgondolásához, esetleges bővítéséhez is segítséget nyújtott a tanácskozás. Az előadások szerkesztett változata, a hagyományoknak megfelelően, a következő évi Apáczai-napok konferenciára jelenik meg CD-formátumban.

Irodalom

- (1) XVI. Apáczai-napok Tudományos Konferencia. *Szolidaritás és párbeszéd a nemzedékek között.* Absztraktfüzet. <http://www.ak.nyme.hu/index.php?id=12507&L=1> (2012. december 3.)

Lendvai-Decsy, Kornélia Márta: 16th Apáczai Days international scientific conference. Solidarity and dialogue between generations

Az írás szerzőjéről

Lendvai-Decsy Kornélia Márta
Nyugat-magyarországi Egyetem, Győr, Magyarország
decsy[kukac]atif.hu